

„Домовете“ на смъртта  
Мария Димитрова

---

## Литература

Анастасова, Екатерина 1998: И на небето без софра не може. – Български фолклор, № 3, 37–42 [Anastasova, Ekaterina 1998: I na nebeto bez sofrata ne mozhe. – Balgarski folklor, № 3, 37–42].

Анастасова, Екатерина 2006: Етничност, традиция, власт. Етюди за прехода. София: Академично издателство „Проф. Марин Дринов“ [Anastasova, Ekaterina 2006: Etnichnost, traditsiya, vlast. Etyudi za prehoda. Sofia: Akademichno izdatelstvo „Prof. Marin Drinov“].

Анчев, Анатоли 1998: Фолклор и съница II. София: Етнографски институт с музей при БАН [Anchev, Anatol 1998: Folklor i sanishta II. Sofia: Etnografski institut s muzey pri BAN].

Анчев, Анатоли 2008: Вампирите в българския фолклор. София: Лега Артис [Anchev, Anatol 2008: Vampirite v balgarskiya folklor. Sofia: Lege Artis].

Ариес, Филип 2004: Човекът пред смъртта, I, II. София: ЛИК [Orig. Philippe Ariès. L'Homme devant la mort].

Бочков, Пламен 1994: Петият подвиг на Херакъл или за „ненужните неща, които изхвърляме“. – Български фолклор, № 2, 40–46 [Bochkov, Plamen 1994: Petiyat podvig na Herakal ili za „nenuzhnite neshta, koito izhvarlyame“. – Balgarski folklor, № 2, 40–46].

Бояджиева, Стоянка 2000: „Ние сме гости на тази земя, на тоя свят, белия...“ (Образи на смъртта и отвъдното). – Български фолклор, № 2, 50–62 [Boyadzhieva, Stoyanka 2000: „Nie sme gosti na тази zemya, na toya svyat, beliya...“ (Obrazi na smartta i otvadnoto). – Balgarski folklor, № 2, 50–62].

Бояджиева, Стоянка 2003: По следите на „Жълтото момиче“. – Български фолклор, № 2–3, 118–137 [Boyadzhieva, Stoyanka 2003: Po sledite na „Zhaltoto momiche“. – Balgarski folklor, № 2–3, 118–137].

Бунджулова, Боряна 2013: Представи за смъртта на територията на Централните Софийски гробища. Символни измерения на социалните дистрикции. – <http://seminar-bg.eu/spisanie-seminar-bg/broy9/item/396-predstavi-za-smartta-na-teritoriyata-na-tzentrалnite-sofiiski-grobishta-simvolni-izmereniya-na-sotzialnite-distinktzii.html> (3.12.2013) [Bundzhulova, Boryana 2013: Predstavi za smartta na teritoriyata na Tsentralnite Sofiyski grobishta. Simvolni izmereniya na sotsialnite distinktsii. – <http://seminar-bg.eu/spisanie-seminar-bg/broy9/item/396-predstavi-za-smartta-na-teritoriyata-na-tzentrалnite-sofiiski-grobishta-simvolni-izmereniya-na-sotzialnite-distinktzii.html> (3.12.2013)].

БФ 1995/3: Български фолклор, 1995, № 3. Тяло и телос. Съст. Тодор Ив. Живков, Ива Станоева [BF 1995/ 3: Balgarski folklor, 1995, № 3. Tyalo i telos. Sast. Todor Iv. Zhivkov, Iva Stanoeva].

БФ 1995/4: Български фолклор, 1995, № 4. Езикът на тялото. Съст.

Тодор Ив. Живков, Ива Станоева [BF 1995/ 4: Balgarski folklor, 1995, № 4. Ezikat na tyaloto. Sast. Todor Iv. Zhivkov, Iva Stanoeva].

Вакарелски, Христо 1939: Понятия и представи за смъртта и за душата. Сравнително фолклорно изучаване. София [Vakarelski, Hristo 1939: Ponyatiya i predstavi za smartta i za dushata. Sravnitelno folklorno izuchavane. Sofia].

Вакарелски, Христо 2008: Христо Вакарелски. Български погребални обичаи. София: Захарий Стоянов [Vakarelski, Hristo 2008: Hristo Vakarelski. Balgarski pogrebalni obichai. Sofia: Zahariy Stoyanov].

Васева, Валентина 1993: Към проучването на обичая „помана“ у българи и румънци. – Българска етнография, № 4, 91–102 [Vaseva, Valentina 1993: Kam prouchvaneto na obichaya „pomana“ u balgari i rumantsi. – Balgarska etnografia, № 4, 91–102].

Вернан, Жан-Пиер 2004: Индивидът, смъртта, любовта. Аз и другият в Древна Гърция. София: НБУ [Orig. Jean-Pierre Vernant. L'individu, la mort, l'amour. Soi-même et l'autre en Grèce ancienne].

Гарнизов, Васил 1986: Вещи и пространство в погребалните и поменалните обреди от Михайловградско. – Български фолклор, № 3, 16–29 [Garnizov, Vasil 1986: Veshti i prostranstvo v pogrebalnite i pomenalnite obredi ot Mihaylovgradsko. – Balgarski folklor, № 3, 16–29].

Гарнизов, Васил 1988: Език на пространството в погребалните и поминалните обреди от Михайловградско, 2. – В: Митология, изкуство, фолклор. Т. 3. София: БАН, 38–76 [Garnizov, Vasil 1988: Ezik na prostranstvoto v pogrebalnite i pominalnite obredi ot Mihaylovgradsko, 2. – V: Mitologia, izkustvo, folklor. T. 3. Sofia: BAN, 38–76].

Гарнизов, Васил 1994: Мъртвият и живите. – Български фолклор, № 2, 12–24 [Garnizov, Vasil 1994: Martviyat i zhivite. – Balgarski folklor, № 2, 12–24].

Георгиев, Георги 1983: София и софиянци 1878–1944. София: Наука и изкуство [Georgiev, Georgi 1983: Sofiya i sofiyantsi 1878–1944. Sofia: Nauka i izkustvo].

Георгиев, Минчо 2007: Несъществуващото. Плевен: ЕА [Georgiev, Mincho 2007: Nesashtestvuvashtoto. Pleven: EA].

Георгиева, Албена 2003: Образи на другостта в българския фолклор. София: Изд. къща „Гутенберг“ [Georgieva, Albena 2003: Obrazi na drugostta v balgarskiya folklor. Sofia: Izd. kashta „Gutenberg“].

Георгиева, Албена 2012: Фолклорни измерения на християнството. София: Просвета [Georgieva, Albena 2012: Folklorni izmereniya na hristiyanstvoto. Sofia: Prosveta].

Георгиева, Грозделина 2011: Вековният страх от „живите мъртъвци“ – някога и сега. – В: Нощта в народните вярвания и представи. Съст. Ангел Янков. Пловдив: РЕМ, 197–210 [Georgieva, Grozdelina 2011: Vekovniyat strah ot „zhivite martavtsi“ – nyakoga i sega. – V: Noshtta v narodnite vyarvaniya i predstavi. Sast. Angel Yankov. Plovdiv: REM, 197–210].

Герджиков, Сергей 1994: Смъртен опит. София: Екстрем

[Gerdzhikov, Sergey 1994: Smarten opit. Sofia: Ekstrem].

Д и ч е в, Ивайло 2003: Пространства на желанието, желания за пространство. София: Изток-Запад [Dichev, Ivaylo 2003: Prostranstva na zhelaniето, zhelaniya za prostranstvo. Sofia: Iztok-Zapad].

Ж и в к о в, Тодор 2000: Увод в етнологията. Пловдив: Пловдивско университетско издателство [Zhivkov, Todor 2000: Uvod v etnologiyata. Plovdiv: Plovdivsko universitetsko izdatelstvo].

И в а н о в, Петко, Валентина Измирлиева 2000: Жив светец в българската фолклорна космогония (опит за (ре-)конструкция). – Български фолклор, № 3, 43–51 [Ivanov, Petko, Valentina Izmirlieva 2000: Zhiv svetets v balgarskata folklorna kosmogoniya (opit za (re-)konstruktsiya). – Balgarski folklor, № 3, 43–51].

Л о з а н о в а, Галина 1989: Обичаи при смърт и погребение у южните славяни в края на XIX нач. XX в. Дисертация за присъждане на научна степен „кандидат на историческите науки“ – БАН, ЕИМ, София [Lozanova, Galina 1989: Obichai pri smart i pogrebenie u yuzhnite slavyani v kraia na XIX nach. XX v. Disertatsiya za prisazhdane na nauchna stepen „kandidat na istoricheskite nauki“ – BAN, EIM, Sofia].

М а р и н о в, Димитър 1892: Жива старина. Етнографическо (фолклорно) списание, кн. 3 (Русе) [Marinov, Dimitar 1892: Zhiva starina. Etnograficheskо (folklorno) spisanie, kn. 3 (Ruse)].

М а р и н о в, Димитър 1981: Народна вяра и религиозни народни обичаи. Т. 1. София: Наука и изкуство [Marinov, Dimitar 1981: Narodna vyara i religiozni narodni obichai. T. 1. Sofia: Nauka i izkustvo].

М и к о в, Любомир, Галина Лозанова 1996: Погребение на свой имот. – Български фолклор, № 5–6, 88–101 [Mikov, Lyubomir, Galina Lozanova 1996: Pogrebenie na svoу imot. – Balgarski folklor, № 5–6, 88–101].

М и х а й л о в а, Катя 2000: За съдържанието на термина битово/фолклорно християнство в славянската фолклористика. – Български фолклор, № 3, 3–16 [Mihaylova, Katya 2000: Za sadarzhaniето na termina bitovo/folklorno hristiyanstvo v slavyanskata folkloristika. – Balgarski folklor, № 3, 3–16].

М и ц е в а, Евгения 1994: Невидими нощни гости. София: Наука и изкуство [Mitseva, Evgenia 1994: Nevidimi Noshtni gosti. Sofia: Nauka i izkustvo].

М и ц е в а, Евгения 1989: Свят и антисвят. – В: Единство на българската фолклорна традиция. София: Издателство на БАН, 336–349 [Mitseva, Evgenia 1989: Svyat i antisvyat. – Edinstvo na balgarskata folklorna traditsiya. Sofia: Izdatelstvo na BAN, 336–349].

Р а й ч е в, Андрей 2000: Привилегировани гледни точки. София: R&S [Raychev, Andrey 2000: Privilegировани gledni tochki. Sofia: R&S].

Р и к ъ о р, Пол 2006: Паметта, историята, забравата. София: Сонм [Orig. Paul Ricoeur. La mémoire, l'histoire, l'oubli].

С б Н У 1993, 1: Сборник за народни умотворения и народопис. Т. 60. Ч. 1. Български народни балади и песни с митически и легендарни

мотиви. Авт. колектив Лиляна Богданова, Стоянка Бояджиева, Николай Кауфман, Катя Михайлова, Любомира Парпулова, Светла Петкова, Стефана Стойкова. Ред. Тодор Ив. Живков, Стоянка Бояджиева. София: Издателство на БАН [SbNU 1993, 1: Sbornik za narodni umotvoreniya i narodopis. T. 60. Ch. 1. Balgarski narodni baladi i pesni s miticheski i legendarni motivi. Avt. Kolektiv Lilyana Bogdanova, Stoyanka Boyadzhieva, Nikolay Kaufman, Katya Mihaylova, Lyubomira Parpulova, Svetla Petkova, Stefana Stoykova. Red. Todor Iv. Zhivkov, Stoyanka Boyadzhieva. Sofia: Izdatelstvo na BAN].

С б н у 1994, 2: Сборник за народни умотворения и народопис. Т. 60. Ч. 2. Български народни балади и песни с митически и легендарни мотиви. Авт. колектив Лиляна Богданова, Стоянка Бояджиева, Николай Кауфман, Катя Михайлова, Любомира Парпулова, Светла Петкова, Стефана Стойкова. Ред. Тодор Ив. Живков, Стоянка Бояджиева. София: Издателство на БАН [SbNU 1994, 2: Sbornik za narodni umotvoreniya i narodopis. T. 60. Ch. 2. Balgarski narodni baladi i pesni s miticheski i legendarni motivi. Avt. kolektiv Lilyana Bogdanova, Stoyanka Boyadzhieva, Nikolay Kaufman, Katya Mihaylova, Lyubomira Parpulova, Svetla Petkova, Stefana Stoykova. Red. Todor Iv. Zhivkov, Stoyanka Boyadzhieva. Sofia: Izdatelstvo na BAN].

С е р т о, Мишел дьо 2002: Изобретяване на всекидневието. София: ЛИК [Orig. Michel de Certeau. L'Invention du Quotidien].

С т о й к о в а, Стефана 1970: Български народни гатанки. София: Наука и изкуство [Stoykova, Stefana 1970: Balgarski narodni gatanki. Sofia: Nauka i izkustvo].

Т е й л ъ р, Чарлс 2006: Разновидности на религията днес. София: Критика и хуманизъм [Orig. Charles Taylor. Varieties of Religion Today].

Т р и ф о н о в а, Ива 2000: Между света на живите и мъртвите – обредните комплекси Мевлид и Мевлид на живо у българите мюсюлмани в Тетевенско. – Българска етнология, № 1, 77–94 [Trifonova, Iva 2000: Mezhdru sveta na zhivite i martvite – obrednite kompleksi Mevlid i Mevlid na zhivo u balgarite myusyulmani v Tetevensko. – Balgarska etnologiya, № 1, 77–94].

Ф у к о, Мишел 2003: За другите пространства. – Orbis Literaris, бр.13, 02.04.2003, <http://slovo.bg/litvestnik/index.php?ar=1055> (3.01.2014) [Orig. Michel Foucault. Of Other Spaces, Heterotopias].

Мария Димитрова  
Институт за етнология и фолклористика  
с Етнографски музей,  
ул. „Акад. Георги Бончев“, бл. 6  
1113 София, БЪЛГАРИЯ  
maria\_red7@abv.bg